

BROTHER LAYMAN, A TITOKZATOS OFFSHORE SZAKÉRTŐ

A játszma vége

Az offshore céggel folytatott adócsalás mára Magyarországon is „életveszélyessé” vált – állítja egy független pénzügyi szakember, aki Brother Layman álnéven írt könyvet a témáról. A „Laikus Testvér” exkluzív interjút adott a Figyelőnek.

Valószínűleg nem tudnak eleget a magyar offshore-ozók. Az offshore halála című könyvében részletezett nemzetközi változásokról. Mi várhat rájuk a magyar jogi környezetben?

– Fájdalom, az utóbbi évek törvényi változásainak következtében nemcsak a fejlettebb országokban, hanem akár Magyarországon is súlyos büntönbüntetésre számíthat az, aki még mindig részt vesz offshore cégfelhasználásában, létrehozásában vagy üzemeltetésében. Hiszen, jellemzően még elévülési időn belül, az illető adócsalást és pénzmosást is elkövetett, ráadásul akár bünszervezetben is. Magyarországnak szinte ugyanaz a lényegi adójoga és a vonatkozó büntetőjoga, mint az OECD- és EU-tagállamoknak. A könyv részletesen bemutatja, hogy súlyos tévedésben van az, aki szerint az offshore cégekkel végzett adótervezést semmi sem tiltja, illetve hogy ezen cégforma a vállalkozás vagy a tőkeáramlás szabadságára hivatkozva a legális adótervezés része lehet.

– *A mai magyar gyakorlat szerint az offshore-háttérű cégek könnyedén indulhatnak közbeszerzéseken, az adóhatóság pedig általában „leáll”, ha valamilyen adóparadicsomból kellene információt szereznie. Ön azonban határozottan úgy fogalmaz: teljesen illegális tevékenységről van szó, így igencsak „bátor” az, aki offshore cég irányítójaként nyugodtan alszik.*

– Ha valaki semmit sem tudna a nemzetközi és a hazai jog-

szabályokról, az is könnyen beláthatja: ha az offshore-os adócsökkentés jogszerű lenne, vajon miért kellene a névleges – nominee – szereplők, azaz miért kell elleplezni a magyar adóalany valódi tulajdonosi és irányító szerepét. Szintén gyanút ébreszthetne egy offshore cég leendő tulajdonosában, hogy talán mégsem lehet teljesen szabályos cégműködtetés, azaz „adótervezés” az, amikor valakinek csak egy postacíme van valamilyen egzotikus szigeten, ahol viszont az adómentesség érdekében nem működhet a cég. (Ezek jellemzően a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény nélküli adóparadicsomi helyszínek.) Valahol viszont működtetnie kell a céget, s ez a hely nyilvánvalóan Magyarország lesz. Ám ezen üzletvezetési hely belföldi adóilletőségűvé teszi a céget, amelynek kötelezettségei meg egyeznek egy normál, magyar bejegyzésű társasággal. Az offshore cégek logikusabban gondolkodó tulajdonosai, legalábbis a lelkük mélyén, eddig is érezhették, hogy mindez túl szép ahhoz, hogy igaz, hogy legális legyen!

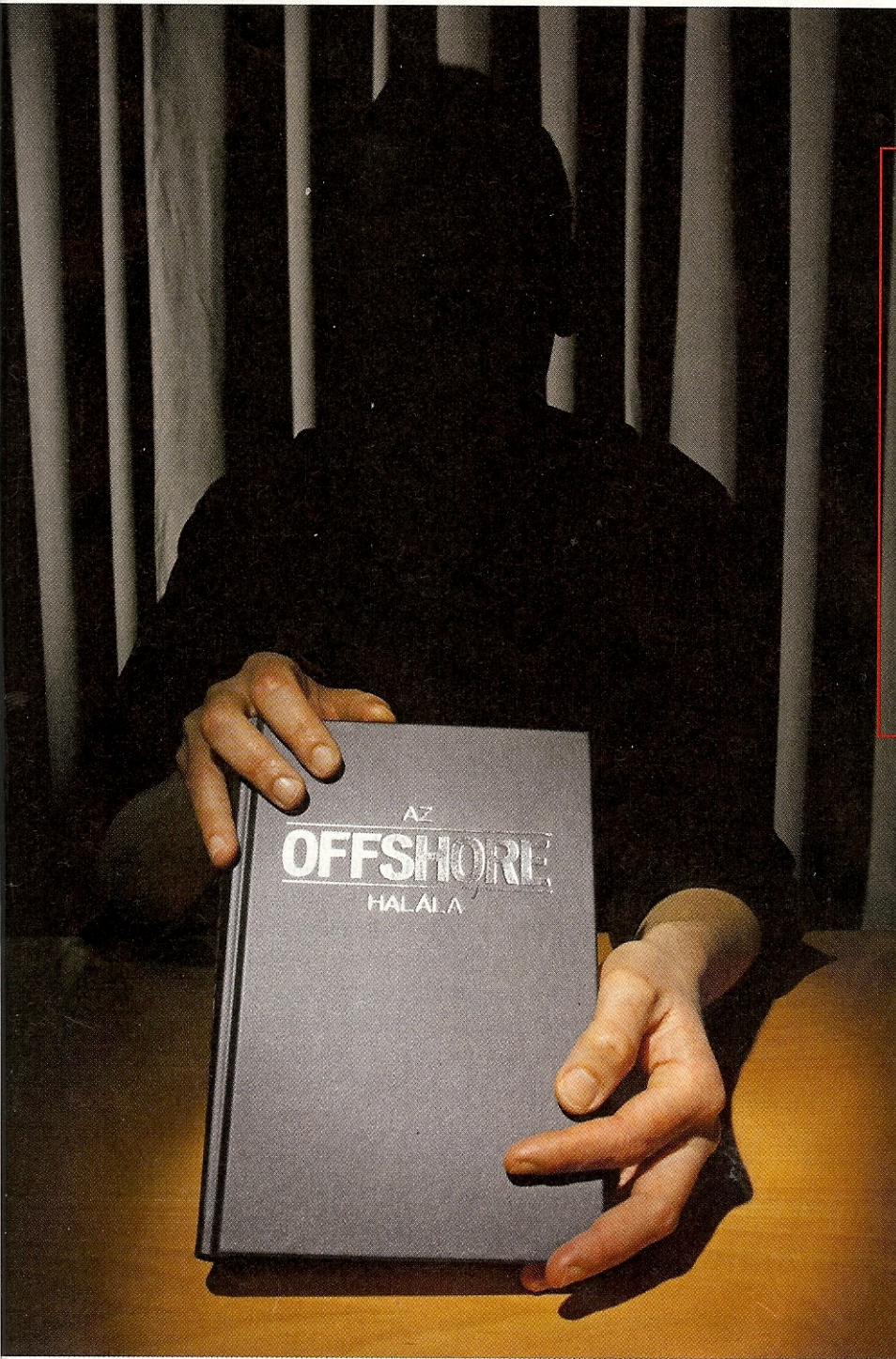
– *Az érintettek gyakori érve: amit nem tilt*

semmi, azt szabad. Tételes hazai jogszabályok is tiltják ezt a fajta adótervezést?

– Számos törvényhely tiltja. Mind a magánszemélyek, mind a vállalkozások szabálytalanul járnak el, ha offshore cégeket használnak. Ez a személyi jövedelemadóról, a társasági adóról, illetve az adózás rendjéről szóló törvények – vagyis a könyvben részletezett „adó-szentháromság” – szakaszaiból egyértelműen látható. Ezek alkotmánybírói értelmezése is réges-régen megtörtént, így jogértelmezési polémiát sem lehet róluk folytatni. Emiatt sem az osztalékadó, sem az üzletrészek eladásánál jelentkező árfolyamnyereség-adót nem lehet offshore cég bevonásával törvényesen megtakarítani. Ugyanígy adócsalás és pénzmosás az is, amikor valaki egy (privát)banknál vezetett magánszámlájáról az offshore cége számlájára helyezi át értékpapírjait, pénzeszközeit azért, hogy ezzel árfolyamnyereség-adót, vagy akár csak kamatadót spóroljon. S mivel minden banknak tudnia kell, hogy ki a végső haszonhúzó – az úgynevezett ultimate beneficial owner – az offshore mögött, ezt pénzmosás gyanúja esetén ki is fogja szolgáltatni a nyomozhatóságnak. Az adatokat a bankoktól bármikortömegesen kérheti a nyomozhatóság, hiszen ehhez pusztán a (politikai) szemléletnek kell megváltoznia, a jogszabályok régóta adottak.

– *Könyvében arról is ír, hogy a fejlettebb országokban már határozottan fellépnek az offshore-gyakorlat ellen.*

” Az offshore visszaszorításában csak az hozhat eredményt, ha az adócsalás költsége az adóhoz hasonló mértékű az adóalany számára. ”

LAIKUS TESTVÉR

- Brother Layman, azaz Laikus Testvér egy független pénzügyi szakember, akivel a néhány hónapja megjelent, Az offshore halála című 1000 oldalas könyvének weboldalán keresztül, e-mailben készítettünk interjút. A szerző, a téma érzékenységére tekintettel, nem kívánta felfedni kilétét. Az interjúhoz közölt fotó is csupán illusztráció.
- Írói álnév választásakor azért lett „Laikus”, mert teljesen ellentétes a véleménye, mint az offshore-szektor szakértőinek, a szakértő ellentéte pedig leginkább a laikus. „Testvér” pedig azért, mert – mint vallja – a „testvériesen” megosztott információkat tekintve, hosszú távon mindenkinek bölcsőbb lenne az intelmeket megfogadni...

kus országban bejegyzett cég mögött mikor keressen hazai szálát?

– A magyar tulajdonú offshore cég tényleges irányítója valójában Magyarországról működteti a „cégét”, ahogyan az említett harmadik példa végső haszonhúzója is ilyen konstrukcióban tevékenykedett. Itt érik el őt az üzleti partnerei is – ezt nem leplezi el, hogy ciprusi, vagy más egzotikus helyszínű virtuális irodaszolgáltatást vesz igénybe, s onnan irányítják át telefonjait és e-mailjét –, így egy komolyabb nyomozás esetén az üzleti partnerektől, a nominee szereplőktől és a számlavezető banktól kapott információk elegendőek a bírósági ítéletekhez, amelyek itthon még valóban ismeretlenek. A ténylegesen magyar üzletvezetési helyszín miatt tehát mind a kettős adóegyezményes, mind a anélküli cégek egyszerűen belföldi illetőségű adóalanyok, ugyanúgy, mint egy magyar bejegyzésű társaság. Igaz, hogy ezt eddig sem a nemzetközi, sem a hazai szakma, sem a magyar adóhivatal, sem más országok adóhatósága nem így tekintette. Mégpedig leginkább azért, mert nem kellett ezen soha senkinek komolyan elgondolkodnia, hiszen korábban valószínűtlennek látszott, hogy az adóparadicsomokból valamirevaló információt kaphassak a hatóságok, így nem kellett felkészülni semmilyen „komplikációra”. Emiatt nagyüzem- ▶

– Ha valaki a könyv Facebook-oldalán vagy a honlapján beleolvass az Előhang néhány oldalas szövegébe, ott nemcsak amerikai, hanem ausztráliai, sőt, kelet-európai konkrét offshore-os „adóoptimalizálást” talál, amelyknél a szereplők pontosan ugyanazt a gyakorlatot folytatták, mint magyar sorstársaik tízezrei. Az egyik cégvezető a „szokásos” offshore-os „költség-számlákkal” való adóalap-csökkentésért 6,5 évet kapott, a másik magánszemély

pusztán csak a kamatadót akarta elkerülni ily módon, amiért 5 évet szabtak ki rá. A harmadik kelet-európai vállalkozásokkal üzletelt, de „elfelejtette” az offshore-t belföldi adóalanyként bejelenteni lakhelyének országában, így nem fizetett adót a cégjövendelemből, emiatt adócsalásért és pénzmosásért vonták felelősségre.

– És itthon? Hogyan bukhathatnak le az efféle cégek tulajdonosai? Honnan tudhatja a magyar adóhatóság, hogy egy egzotici-

ben folyhatott az évtizedek óta jól bejáratott rendszer, érdemi lebukásveszély nélkül. Ám ebben rövidesen fordulat várható, mégpedig leginkább az információkhoz való hozzájutás miatt. Ennek révén a hatósági eljárásokat már siker koronázhattja a bíróságok előtt, nagy veszélyt hozva az offshore tulajdonosokra.

– Végül is milyen bűncselekményt követ el egy offshore cég irányítója?

– Jogi képzettség nélkül is belátható, hogy a nem valós tényeket tartalmazó, színlelt, azaz semmis szerződések és számlák miatt minimum adócsalást és okirat-hamisítást, valamint pénzmosást is megvalósít. Az offshore cégbe adócsalással került a pénz, majd a cég révén a tulajdonos elleplezi ezt az alapbűncselekményt, és megpróbálja legálisnak láttatni a vagyont, amikor azt visszaintegrálja a gazdaságba, például belföldi cége tőkejuttatásaként, vagy egy kölcsön révén. Vagy például az offshore bankkártyájával vásárol, bárhol, bármit. Mivel a pénzmosás a világ minden adóparadicsomában is súlyos bűncselekmény már évek óta, a helyi hatóságok kénytelenek együttműködni; nem úgy, mint a sima adóinformáció-cserénél, ahol az offshore-ozásból élő helyszínek legnagyobb része a legutóbbi időig sikeresen elszabotálta ezt.

– Vagyis súlyos börtönbüntetés jár az eféle cég üzemeltetése miatt?

– Senki sem képes magányosan offshore-ozni, hiszen legkevesebb három személy – a valódi tulajdonos, az alapításban/működésben segítő magyar közvetítő és a kinti névleges szereplő – összehangolt és tévszerű együttműködése kell a színlelt konstrukció felállításához és működtetéséhez. És ekkor még nem beszéltünk egy negyedik, de igen fontos szereplőről, a (privát) bankárról – akinek ráadásul, az ügyvédekhez hasonlóan, bejelentési kötelezettsége is van pénzmosás gyanúja esetén. Bűnszervezetnek minősül a Btk. szerint, ha három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport célja olyan szándékos bűncselekmények elkövetése, amelyek 5 évi, vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendők. A bűnszervezet kategóriába tartozás duplázza a büntetési tételeket, így ez adócsalás esetében akár 16 év elméleti maximumot is jelenthet.

– Gondolom, az offshore-ozók, ha ezt meg is értik, abban bíznak, hogy kilétük titokban marad.

– A könyvben bemutatott 6 pontos „offshore-kivégzőlista” szerint a nemzetközi szervezetek azt tervezik, hogy körülbelül három éven belül minden adóalanyról, minden országból, minden bankszámlát és cégüzletrészt jelentenek az ottani hatóságok az adóalany országában lévő adóhivatalnak. Az EU-ban pedig 2015-től az Ecofin határozata szerint automatikus információcsere lép életbe, azaz kérdés nélkül, feltehetőleg visszamenőleges hatállyal, s természetesen figyelmen kívül hagyva a névleges szereplőket.

” A nemzetközi szervezetek azt tervezik, hogy körülbelül három éven belül minden adóalanyról, minden országból, minden bankszámlát és cégüzletrészt jelentenek az ottani hatóságok az adóalany országában lévő adóhivatalnak. ”

– Csak nem azt várja, hogy hamarosan börtönbe vonul a magyar gazdasági és politikai elit jelentős része? Vagy van más megoldás?

– A valóban legális nemzetközi adótervezés „játéktere” megmarad azon mintegy 1 százaléknyi cégtulajdonosnak, akinek van erre évi 1 millió dollár körüli forrása, és ez meg is térül a járulékos adóelőnyön, azaz – szektortól függően – legalább 4–5 millió dollár a nyeresége. A maradék 99 százalék számára a játék már véget ért, hiszen na-

gyon körülményes bármilyen védekezési taktikával próbálkozni. A fenti súlyos következmények alól csak az amnesztiatörvény adhat feloldozást, amely Magyarországon eddig mindig felemásra sikeredett. Az amnesztia teljes körűen csak akkor lehet sikeres, ha úgy módosítanak, hogy nemcsak az offshore-ral keletkezett vagyonokra, hanem a belföldi „számlagyáros” költség számlákkal megtermelt vagyonokra is vonatkoznak. Azaz egyfajta önkéntes vagyonmegváltást is be kellene vezetni, s utána mindenki tiszta lappal indulhatna, amely időpont után azokat, akik továbbra is csinálnak, egy nagyon hatékony és szigorú hatósági fellépéssel fenyegethetné az állam. A jelenlegi

10 százalékos amnesztia-adó helyett 5 százalék sokkal több eredményt hozna, sőt, 2,5 százalékra kellene csökkenteni a mértékét, ha a kifehéritendő vagyon ingatlanba fektetné valaki. Ez ugyanis életet lehelhetne az összeomlott hazai ingatlanpiacba, s mindennek közvetett hatásaként az építőipari szektor is feltámadna. Ám sajnos, önmagában még ez sem lenne elég. Ha ugyanis az állam nem viszi le a tb- és nyugdíjjárulékot, valamint az szja-t is 10 százalékra, azaz a ma is ténylegesen megfizetett mérték közelébe, akkor nagyon-nagyon kevesen választják az amnesztiát. Ezen lépések együttese hozhat csak eredményt, mivel ekkor már az adócsalás költsége az adóhoz hasonló mértékű az adóalany számára. Nincs értelme az árfolyamnyereség-adónak, kamatadónak, osztalékadónak, hiszen ezek túlnyomó részét éppen az offshore-ral tüntetik el. Értelmetlen a regisztrációs adó – hogy megszűnhessen az összes

külföldi rendszámú kocsit illegális magyar használata, beleértve az EU-sokat is –, és még sok egyéb kisadó, amelyeknek a beszédese gyakran többbe kerül, mint a hozadéka. Sajnos, ha ezek a bürokráciacsökkentés, beruházás-élénkítés, tőke(vissza)vonzást és így a foglalkoztatást tartósan emelő lépések nem történnek meg, akkor a legtöbb offshore-ozó – akár kényszerűen is – marad a súlyos börtönfenyegetettség árnyékában, az évtizedes állami agónia pedig folytatódik...

BRÜCKNER GERGELY